

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено

на засіданні кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

В.о.завідувача кафедри Наталія ШЕГИНСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
«Соціальна політика»,
що викладається в межах
Освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення»
першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Львів 2023

Назва дисципліни	Соціальна політика
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, просп. В. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом (м. Львів, просп. В. Чорновола, 61, каб. 330)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення
Викладачі дисципліни	Комаринська Зоряна Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціального забезпечення та управління
Контактна інформація викладачів	zorianana.komarynska@lnu.edu.ua https://econom.lnu.edu.ua/employee/komarynska-zoriana-mykhaylivna кафедра соціального забезпечення та управління персоналом (просп. В. Чорновола, 61, каб.330)
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Teams, Zoom та або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка дисципліни	https://econom.lnu.edu.ua/course/sotsialna-polityka
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Соціальна політика» є нормативною дисципліною зі спеціальності «Соціальне забезпечення» для освітньої програми «Соціальне забезпечення» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, яка викладається у 7 семестрі в обсязі 4 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання в галузі соціальної політики, з державного регулювання соціальними процесами, реалізації моделей соціальної політики з урахуванням досвіду розвинутих країн, управління соціально-політичними процесами, здійснення соціального захисту і соціального розвитку на макро/ та мікрорівні
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної дисципліни «Соціальна політика» є аналіз й вивчення основних концептуальних й практичних засад соціальної політики, зокрема, основ формування й реалізації соціальної політики; історію соціальної політики; соціальна політика в перехідній економіці; соціальні наслідки економічних рішень; соціальний захист населення; державна політика на ринку праці; фінансування соціальної політики

**Література для
вивчення дисципліни**

Базова

1. Історія та теорія соціальної політики України: Навч. посібн. / А.О. Ярошенко, Т. В. Семигіна, Н.В. Сухицька. За ред. А.О. Ярошенко. – К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. - 289 с.
2. Климанська Л. Д., Савка В. Є., Хома Н. М. та ін. Соціальна політика: навч. посіб. / Л. Д. Климанська, В.Є. Савка, Н. М. Хома [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Львів : «Новий Світ-2000», 2020. – 318 с
3. Ржевський Г. М. Соціальна політика: Посібн. для студ /Г.М.Ржевський, Л.В.Вікторова, М.В Михайличенко тв. ін.. – К.2019.688 с.
4. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / редкол.; за наук. ред. А. Я. Кузнєцової, Л. К. Семів, З. Е. Скринник. - Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. - 311 с. /авторський внесок: Розділ 4, підрозділ 4.1. Структура і напрями діяльності вітчизняної системи соціального захисту.-С.178-186
5. Соціальне забезпечення в Україні : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. А. Я. Кузнєцової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів: Університет банківської справи, 2021. 547 с.

Допоміжна

6. Бондаренко С. М., Бугас Н. В Соціальна політика держави як основа забезпечення соціального розвитку URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2021/42.pdf
7. Комаринська З. М. До витоків становлення України як соціальної держави. *Актуальні проблеми розвитку держави і права: історико-правовий дискурс*: матеріали ІУ Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Ніжин, 04 грудня 2020 р. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 241 с. С. 63-65
8. Комаринська З.М., Михайлович Х.О. Окремі аспекти державного соціального страхування у Німеччині: досвід для України // *Інтеграція України у європейський та світовий фінансовий простір*: збірник тез XIV міжнародної науково-практичної конференції, приуроченої до 80-річчя Львівського інституту ДВНЗ «Університет банківської справи», 21 травня 2020 року / Львівський інститут ДВНЗ «Університет банківської справи». — Львів, 2020. – 115 с С. 108-109
9. Методичні рекомендації до курсу «Соціальна політика в Україні» / укладачі: О. В. Ілліна, С. А. Котловий. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. – 51 с.
10. Чернишева Г. Соціальна політика: поняття, цілі та правове забезпечення // *Трудове право*.2020. № 11. С. 80-85

Інформаційні ресурси Інтернет-мережі

11. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
12. Урядовий портал (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України). URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
13. Сайт Міністерства соціальної політики: URL:<http://msp.gov.ua>

<p>Обсяг курсу</p>	<p>80 годин аудиторних занять (32 години лекцій, 48 годин практичних занять) та 40 годин самостійної роботи</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p><i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сутність соціальної політики та засоби її реалізації; - трансформаційні процеси, що відбуваються в соціальній політиці; - нормативно-правову базу соціальної політики. <p><i>уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - критично оцінювати вітчизняний та зарубіжний досвід реалізації соціальної політики; - аналізувати механізми та інструменти фінансування та реалізації соціальної політики та напрями їх трансформації на різних ієрархічних рівнях; - оцінювати результативність та якість реалізації соціальної політики; - практично застосовувати існуючу нормативно-правову базу соціальної політики. <p>У результаті вивчення дисципліни студенти набудуть наступних компетентностей:</p> <p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності</p> <p>ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК1 1. Здатність аналізувати суспільні процеси пов'язані з соціальним розвитком держави</p> <p>СК 2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення</p> <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <p>ПРН 1 Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності</p> <p>ПРН 7 Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення;</p>

	<p>ПРН 8 Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення</p> <p>ПРН 11 Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення</p> <p>Крім цього, очікується набуття здобувачами наступних навичок (soft skills):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навички критичного мислення: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати обґрунтовані рішення. 2. Комунікаційні навички: вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших. 3. Навички роботи в команді: використання інтерактивних методів навчання розвиває у здобувачів вміння працювати в групах, спільно досягати цілей і вирішувати колективні завдання. 4. Навички прийняття рішень: здатність до аналізу та вибору оптимальних рішень є важливою для здобувачів, які вивчають соціальне забезпечення.
Ключові слова	соціальна політика, соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальне обслуговування, соціальні гарантії, соціальні норми і нормативи, соціальне страхування, безробіття, соціально вразливі верстви населення.
Формат курсу	очний
Теми	Див. Схему курсу
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці семестру іспит - комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Вступ до фаху», «Соціальна безпека», «Соціальні допомоги та їх правове регулювання», «Теорія і практика соціального забезпечення», «Пенсійне забезпечення в Україні», достатніх для сприйняття категоріального апарату «Соціальної політики»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Словесні методи (лекції, бесіди з формуванням проблемних завдань, дискусії); наочні методи (мультимедійні презентації); проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи; робота у групах (розробка проектів); виконання індивідуальних завдань
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійні засоби, онлайн-засоби, платформа Microsoft Teams.

Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Максимальна кількість балів
	1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях		
Критерії оцінювання			5 балів
«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.			5
«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.			4
«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.			3
«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обгрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.			2
«1» – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.			0-1
Максимальна кількість балів за участь у 24 практичних заняттях			40 балів
2. Самостійна робота студентів (СРС)			2 бали
Критерії оцінювання			2
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті та шляхом перевірки виконання письмових завдань			
Максимальна кількість балів за СР			10 балів
3. Додаткові бали			
Критерії оцінювання			5 бали
Нарахування додаткових балів відбувається за написання тез доповідей / участь у діяльності наукового гуртка /участь у наукових семінарах та круглих столах /участь у заходах неформальної освіти (за отримання сертифікатів про проходження навчання на різних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо)			5
Підсумковий контроль – іспит			50 балів
Поточний та підсумковий контроль			РАЗОМ – 100 балів

	<p>Підсумкова оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих студентом за поточне оцінювання на практичних заняттях, оцінок за СРС, додаткових балів, оцінки за підсумковий контроль знань та компетентностей студентів у вигляді семестрового екзамену. Максимальна семестрова оцінка становить 100 балів.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна політика: об'єкт і предмет вивчення, методи і завдання дисципліни 2. Соціальна політика та її сутність. 3. Соціальна політика: мета та завдання. 4. Зміст та основні напрями соціальної політики. 5. Принципи формування та реалізації соціальної політики. 6. Суб'єкти та об'єкти соціальної політики. 7. Інструменти соціальної політики та їх характеристика. 8. Цивілізація та соціальна політика: історія виникнення соціальної політики. 9. Соціальна політика та соціальна держава. Сутність соціальної держави та принципи її реалізації 10. Роль держави у розвитку та реалізації завдань соціальної політики. 11. Типи соціальної політики. 12. Моделі соціальної політики. 13. Характеристика інститутів соціальної політики. 14. Механізм соціальної політики та його реалізація. 15. Сутність соціальної держави та принципи її реалізації 16. Соціальна держава як базова цінність, традиції та сучасність

17. Основні положення і тенденції розвитку соціальної держави
18. Діяльність держави щодо управління розвитком соціальної сфери: визначення змісту, напрямів розвитку, функціонування
19. Об'єкти і суб'єкти управління соціальною політикою. Рівні управління
20. Виконавчі органи управління СП на регіональному півні
21. Завдання СП
22. Соціальні програми, їх види, форми надання допомоги за ними
23. Основні напрями та шляхи реалізації СП в Україні
24. Джерела фінансових ресурсів для соціальної сфери. Форми фінансування соціальної сфери.
25. Поняття та основні складові ринку праці.
26. Кон'юнктура та особливості ринку праці.
27. Інфраструктура ринку праці.
28. Сегментація та гнучкість ринку праці.
29. Соціально-економічна суть, форми і види зайнятості.
30. Безробіття як соціально-економічне явище.
31. Показники зайнятості та безробіття населення і динаміка їх в Україні.
32. Державне регулювання та державна політика у сфері зайнятості в Україні
33. Правові основи та поняття соціальної політики підприємства.
34. Характеристика об'єктів та суб'єктів соціальної політики підприємства.
35. Функції та принципи соціальної політики підприємства.
36. Основні напрями соціальної політики на підприємстві.
37. Угоди про соціальне партнерство: мета, завдання та зміст.
38. Роль та місце соціального планування у забезпеченні ефективної діяльності підприємства.
39. Соціальний аудит та його мета.
40. Соціальний захист та соціальна безпека людини: сутність та взаємозв'язок.
41. Соціальні послуги та їх особливості. Програми соціальної підтримки населення.
42. Особливості соціального захисту в Україні.
43. Соціальний захист економічно активного населення.
44. Система захисту соціально вразливих категорій населення
45. Поняття та функції соціального страхування.
46. Види соціального страхування в Україні.
47. Суб'єкти солідарної системи пенсійного страхування.
48. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування..
49. Сутність та зміст концепції людського розвитку Основні напрями та перспективи людського розвитку.
50. Соціальний капітал та його особливості.
51. Бідність як соціально-економічне явище. Критерії визначення та показники бідності.
52. Шляхи подолання бідності. Моделі та стратегії боротьби з бідністю.
53. Основні напрями у сфері реалізації гендерних аспектів соціальної політики в Україні
54. Проблеми гендерної нерівності в соціальній політиці
55. Соціальна політика України на сучасному етапі: здобутки, проблеми, виклики

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу
------------	---

Схема курсу

Ти ж-день, год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1/4	<p>Тема 1. Соціальна політика: суть, основні принципи. Теоретичні основи формування та реалізації соціальної політики.</p> <p>Соціальна політика: об'єкт і предмет вивчення, методи і завдання дисципліни</p> <p>Соціальна політика та її сутність.</p> <p>Соціальна політика: мета та завдання.</p> <p>Зміст та основні напрями соціальної політики.</p>	лекція	1, 2, 3, 6, 7	<p>Самостійна робота - 2 год</p> <p>Визначити і занотувати у зошиті: Принципи формування та реалізації соціальної політики.</p> <p>Суб'єкти та об'єкти соціальної політики.</p> <p>Інструменти соціальної політики та їх характеристика.</p>	1 тиждень
	<p>Що таке соціальна ринкова економіка? Яка її головна мета?</p> <p>В чому сутність соціальної справедливості та соціальної рівності в умовах сучасного суспільства?</p> <p>Що таке соціальна політика?</p> <p>Суб'єкти соціальної політики. Яку роль вони відіграють в умовах ринкової соціально орієнтованої економіки?</p> <p>Об'єкти соціальної політики та дайте йому характеристику.</p>	практичне заняття	1, 2, 3, 6, 7		Відповідно до розкладу
2/6	<p>Тема 2. Соціальна політика як функція державного управління</p> <p>Цивілізація та соціальна політика: історія виникнення соціальної політики. Соціальна політика та соціальна держава. Сутність соціальної держави та принципи її реалізації. Роль держави у розвитку та реалізації завдань соціальної політики. Типи соціальної політики. Моделі соціальної політики. Характеристика інститутів</p>	лекція	1, 2, 3, 6	<p>Самостійна робота - 2 год</p> <p>Назвати спільні риси та відмінності соціальної політики моделі О. Бісмарка та В. Беверіджа.</p> <p>Які основні принципи та положення ліберальної моделі соціальної політики</p>	Відповідно до розкладу

	соціальної політики. Механізм соціальної політики та його реалізація.				
	Характеристика соціальної держави. Основні підходи до класифікації соціальної політики. Характеристика типів соціальної політики. Порівняльний аналіз соціал-демократичної та корпоративної моделі соціальної політики. Що таке механізми соціальної політики? Характеристика його складових.	практичне заняття	1, 2, 3, 6		Відповідно до розкладу
	Навести конкретні приклади, які підтверджують сутність і значущість соціальної політики Обрати будь-який принцип соціальної політики, підтвердити прикладами, що його дотримання є об'єктивною потребою Використовуючи типологію моделей соціальної політики, визначити, до якого типу відноситься Україна	практичне заняття	1, 2, 3, 6		Відповідно до розкладу
3/4	Тема 3. Базові принципи та передумови формування соціальної політики Справедливість як принципова основа соціальної політики. Моделі сприйняття справедливості. Політичний чинник соціальної політики. Реалізація принципів сталого людського розвитку як засіб досягнення соціальної справедливості. Глобальний аспект соціальної справедливості. Україна у питанні вибору між рівністю та справедливістю. Патерналізм періоду незалежної України	лекція	1, 2, 3, 6	Самостійна робота - 3 год Обґрунтувати поєднання СП і СР за такими сутнісними характеристиками: гуманістична сутність, проблемне поле /спрямованість Створити портрет соціального працівника як реального суб'єкта СП.	Відповідно до розкладу
	Соціальна політика та її особливості в командно-адміністративній та ринковій системах господарювання: спільне та відмінне. Характеристика моделей та типів соціальної політики. Специфіка СП в різних економічних системах	практичне заняття	1, 2, 3, 6		Відповідно до розкладу

	«Свобода сильним і захист слабким» як головний принцип СП у нових економічних умовах Роль і функції держави у виробленні соціальної політики Соціальна справедливість як критерій СП				
4/6	Тема 4. Управління соціальною політикою Діяльність держави щодо управління розвитком соціальної сфери: визначення змісту, напрямів розвитку, функціонування. Об'єкти і суб'єкти управління соціальною політикою. Рівні управління. Виконавчі органи управління СП на регіональному рівні. Завдання СП. Соціальні програми, їх види, форми надання допомоги за ними. Основні напрями та шляхи реалізації СП в Україні	лекція	1, 2, 3, 4, 9	Самостійна робота - 2 год Назвати фактори, які ускладнюють становлення в Україні соціальної держави. Запропонувати шляхи їх мінімізації Заповнити таблицю «Суб'єкти СП в Україні» (суб'єкти/ресурси/характеристики)	Відповідно до розкладу
	Проблеми становлення в Україні соціальної держави Основні риси, тактика, проблеми СП України на сучасному етапі Характеристика суб'єктів СП держави в умовах сьогодення Соціальний діалог як ресурс трансформації СП і соціальної системи в Україні	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 9		Відповідно до розкладу
	Оцінити наявність в Україні об'єктивних умов реалізації ефективної СП Проаналізувати ступінь впливу різних факторів на прийняття управлінських рішень в Україні . Яке місце займає фактор соціальної ефективності? Що це означає і з чим це пов'язано? Обґрунтувати двоїсту роль держави як суб'єкта СП. Як вона може вплинути на процес соціального партнерства?	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 9		Відповідно до розкладу
5/4	Тема 5. Фінансове забезпечення соціальної сфери Соціальне забезпечення та економічний розвиток. Джерела фінансових ресурсів для соціальної сфери. Форми фінансування соціальної сфери. Основні організаційно-правові форми соціального захисту: соціальне страхування,	лекція	1, 2, 3, 4, 9, 10, 13	Самостійна робота - 2 год Заповнити таблицю «Фінансування соціальних витрат» (законодавчо-нормативна база/регламентування фінансування	Відповідно до розкладу

	забезпечення за рахунок асигнувань з державного бюджету, соціальна допомога			соціальних витрат). Заповнити таблицю «Джерела фінансування соціальних програм».	
	Джерела фінансування СП (бюджетне і позабюджетне фінансування). Напрями фінансування СП. Види соціальних планів і програм. Сутнісні характеристики механізмів фінансування СП Особливості фінансування СП в Україні. Нова роль і функції державного і місцевого бюджетів у вирішенні соціальних проблем. Участь підприємців і громадськості у фінансуванні розвитку соціальної сфери	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 9, 10, 13		Відповідно до розкладу
6/6	Тема 6. Державна політика на ринку праці Поняття та основні складові ринку праці. Кон'юнктура та особливості ринку праці. Інфраструктура ринку праці. Сегментація та гнучкість ринку праці. Соціально-економічна суть, форми і види зайнятості. Безробіття як соціально-економічне явище. Показники зайнятості та безробіття населення і динаміка їх в Україні. Державне регулювання та державна політика у сфері зайнятості в Україні	лекція	2, 3, 4, 6, 9, 1, 11	Самостійна робота - 2 год Опрацювати питання і підготуватися до обговорення: Сутність соціально-трудових відносин та шляхи їх формування/ Проблеми дотримання та захисту прав і свобод людини у сфері праці на міжнародному рівні/ Основні напрями реформування організації праці в Україні/ Основні проблеми колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин на національному, територіально-галузевому, виробничому рівнях.	Відповідно до розкладу

	<p>Мета і завдання державної політики зайнятості та фактори їх трансформації.</p> <p>Соціальна й економічна ефективність політики зайнятості</p> <p>Латентні /приховані процеси у сфері зайнятості</p> <p>Проблеми дотримання та захисту прав і свобод людини у сфері праці на міжнародному рівні</p>	практичне заняття	2, 3, 4, 6, 9, 1, 11		Відповідно до розкладу
	<p>Соціальне партнерство та соціальний діалог й основні проблеми їх розвитку на сучасному етапі</p> <p>Основні принципи державної політики в галузі охорони праці</p> <p>Перспективи «легалізації» зайнятості: методи державного впливу.</p> <p>Регіональні та галузеві ринки праці</p> <p>Напрямки державної політики на ринку праці</p> <p>Інформаційне забезпечення оцінки ефективності державної політики зайнятості: іноземний та вітчизняний досвід</p> <p>Соціальна й економічна ефективність політики зайнятості</p> <p>Мета і принципи діяльності Міжнародної організації праці, її фундаментальні конвенції</p>	практичне заняття	2, 3, 4, 6, 9, 1, 11		Відповідно до розкладу
7/4	<p>Тема 7. Основи формування соціальної політики підприємства</p> <p>Правові основи та поняття соціальної політики підприємства. Характеристика об'єктів та суб'єктів соціальної політики підприємства. Функції та принципи соціальної політики підприємства. Основні напрямки соціальної політики на підприємстві. Угоди про соціальне партнерство: мета, завдання та зміст. Роль та місце соціального планування у забезпеченні ефективної діяльності підприємства. Соціальний аудит та його мета</p>	лекція	1, 2, 3, 4, 5	<p>Самостійна робота - 2 год</p> <p>Обґрунтувати, які напрями соціального захисту необхідно закріпити у колективному договорі?</p> <p>Які категорії працюючих на підприємстві потребують соціально захисту?</p> <p>Які служби на підприємстві беруть участь у розробці соціальної політики?</p> <p>Які функції вони виконують?</p> <p>Розкрити зміст цих функцій.</p> <p>Проаналізувати на прикладі будь-якої</p>	Відповідно до розкладу

				організації, установи, фірми, закладу м. Львова соціальну відповідальність бізнесу, його зміст (у вигляді есе). Обсяг – коротко, 1 сторінка тексту, за зразком: коли створена, чим займається, у чому проявляється соціальна відповідальність.	
	Соціальна політика підприємства, її характеристика Характеристика суб'єктів соціальної політики підприємства. Назвати основні напрями соціальної політики підприємства та розкрити їх зміст. Функції соціальної політики підприємства. Яку роль у розробці та реалізації соціальної політики на підприємстві відіграють профспілки та роботодавець? У чому полягає соціальна відповідальність бізнесу: його необхідність та суть.	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5		Відповідно до розкладу
8/6	Тема 8. Основні напрями та шляхи реалізації соціальної політики держави Проблема справедливого розподілу доходів. Основні напрями соціальної політики. Що таке «політика соціального партнерства»? Соціальна політика у період трансформації	лекція	2, 3, 4, 6, 11, 12	Самостійна робота - 3 год Прочитати і проаналізувати статтю Дейча М. Є «Соціальна політика щодо ліквідації соціальної нерівності окремих прошарків населення» http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/150520 . Визначити: причини соціальної нерівності, категорії осіб, на які вона поширюється, шляхи, засоби її усунення Сформулювати висновки і власні рекомендації щодо подолання /зменшення	Відповідно до розкладу

				соціальної нерівності окремих прошарків населення	
	<p>Охарактеризувати, якою є політика сучасної Української держави у</p> <ul style="list-style-type: none"> -у сфері доходів населення. -у сфері праці та соціально-трудова відносин. -у сфері соціальної підтримки непрацездатних та малозабезпечених верств населення. -у сфері соціального захисту найбільш уразливих категорій населення. 	практичне заняття	2, 3, 4, 6, 11, 12		Відповідно до розкладу
	<p>Охарактеризувати (підготувавши презентації) якою є:</p> <ul style="list-style-type: none"> -молодіжна політика -соціоекологічна політика. -соціоміграційна політика політика сучасної Української держави. 	практичне заняття	2, 3, 4, 6, 11, 12		Відповідно до розкладу
9/4	<p>Тема 9. Соціальний захист як система</p> <p>Соціальний захист та соціальна безпека людини: сутність та взаємозв'язок. Соціальні послуги та їх особливості. Програми соціальної підтримки населення. Особливості соціального захисту в Україні. Соціальний захист економічно активного населення. Система захисту соціально вразливих категорій населення</p>	лекція	1,2, 6, 8, 9, 11, 12, 13	<p>Самостійна робота - 3 год</p> <p>Розкрити зміст можливих небезпек соціальної безпеці людини.</p> <p>Обґрунтувати, чому соціальний захист розглядається як складова соціальної політики</p> <p>Яку роль відіграє держава, роботодавець та сам працівник у системі соціального захисту людини-працівника?</p> <p>Розкрити зміст поняття «економічно активне населення», «працездатне населення»</p>	Відповідно до розкладу
	<p>Назвати функції та принципи соціального захисту населення</p> <p>Порівняти системи соціального захисту. Які переваги й недоліки має кожна?</p> <p>У чому полягає необхідність соціального захисту в умовах ринкової економіки? За якими напрямками він здійснюється?</p>	практичне заняття	1,2, 6, 8, 9, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу

	<p>В чому полягає сутність ефективної зайнятості? Які фактори викликають її падіння при проведенні реформ?</p> <p>Що таке трипартизм та яку роль він відіграє у забезпеченні суспільної злагоди та добробуту населення?</p> <p>Дати оцінку сучасному стану соціального захисту вразливих верств населення в Україні. Які є шляхи вдосконалення соціального захисту вразливих верств населення?</p>				
10/6	<p>Тема 10. Соціальне страхування як елемент соціального захисту</p> <p>Поняття та функції соціального страхування. Види соціального страхування в Україні. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ). Фонд соціального страхування України. Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття. Пенсійний фонд України</p>	лекція	1,2, 6, 8, 9, 11, 12, 13	<p>Самостійна робота - 2 год</p> <p>Дати характеристику основним видам соціальних послуг та матеріального забезпечення, які надаються загальнообов'язковим державним страхуванням.</p> <p>Назвати відмінності загальнообов'язкового соціального страхування від добровільного (приватного).</p> <p>Назвати фонди соціального страхування, що діють в Україні.</p>	Відповідно до розкладу
	<p>Добровільні та обов'язкові способи організації страхових заходів</p> <p>Адресна соціальна допомога</p> <p>Організація системи соціального моніторингу</p> <p>Медичне страхування в Україні: переваги і недоліки</p>	практичне заняття	1,2, 6, 8, 9, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу
	<p>Що таке соціальне страхування, його мета.</p> <p>Види соціального страхування.</p> <p>Чому соціальне партнерство можна розглядати як складову державного регулювання соціального страхування?</p> <p>Відповідь обґрунтувати.</p> <p>Основні напрями використання коштів загальнообов'язкового державного соціального</p>	практичне заняття	1,2, 6, 8, 9, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу

	страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Назвати переваги участі у недержавному пенсійному забезпеченні для найманих працівників та роботодавців. Яким чином здійснюється перерозподіл коштів у соціальному страхуванні?				
11/4	Тема 11. Система пенсійного забезпечення в Україні Структура пенсійного забезпечення в Україні. Суб'єкти солідарної системи пенсійного страхування. Принципи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Види пенсійних виплат у солідарній системі. Права та обов'язки застрахованої особи. Як обчислюються та сплачуються страхові внески? Персоніфікований облік застрахованих осіб. Пенсійний вік та страховий стаж. Максимальний та мінімальний розмір пенсії. Пенсія по інвалідності в солідарній системі. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника у солідарній системі. Індексація та перерахунок пенсій. Накопичувальна система пенсійного страхування.	лекція	1,2, 6, 8, 9, 11, 12, 13	Самостійна робота - 3 год Заповнити таблиці: 1. «Характерні риси пенсійних систем» (солідарна система/накопичувальна система). 2. «Причини кризи солідарної системи» (в Україні/ у зарубіжних країнах)	Відповідно до розкладу
	Діяльність Фонду пенсійного страхування в Україні. Діяльність недержавних пенсійних фондів. Характеристика пенсійних систем країн з ринковою економікою. Особливості проведення пенсійної реформи в Україні. Специфічні особливості пенсійного страхування.	практичне заняття	1,2, 6, 8, 9, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу
12/6	Тема 12. Бідність та людський розвиток Основні напрями та перспективи людського розвитку. Особливості в Україні Соціальний капітал та його особливості. Бідність як соціально-економічне явище. Критерії визначення та показники бідності. Сутність та зміст	лекція	1,2, 6, 8, 9, 11, 12, 13	Самостійна робота - 2 год Опрацювати статтю: Крамар О. Найбідніша країна Європи // Тиждень. 2019. 29 березня	Відповідно до розкладу

	концепції людського розвитку. Складові та умови формування людського розвитку. Шляхи подолання бідності. Моделі та стратегії боротьби з бідністю.				
	Дати характеристику бідності як соціально-економічної категорії. В чому особливості економічної бідності? Назвати критерії визначення бідності та розкрити їх зміст. Виокремити основні причини, що викликають поширення бідності.	практичне заняття	2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу
	Охарактеризувати активні та пасивні підходи до подолання бідності. Назвати та розкрити зміст основних шляхів подолання бідності в сучасних умовах. Основні напрями подолання бідності в Україні.	практичне заняття	2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу
13/4	Тема 13. Гендерні аспекти соціальної політики в Україні Основні напрямки у сфері реалізації гендерних аспектів соціальної політики в Україні. Нормативно-правова база гендерної політики. Проблеми гендерної нерівності в соціальній політиці	лекція	2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12	Самостійна робота - 3 год Зробити аналіз поданих джерел: 1. Цілі Сталого Розвитку. Ціль 5 Гендерна рівність (Євростат). 2. Всесвітній економічний форум_Індекс гендерної рівності.	Відповідно до розкладу
	Проаналізувати стан гендерної політики у країнах ЄС. Встановити, яким є індекс гендерної рівності на сьогодні Визначити дотримання гендерних прав за основними показниками	практичне заняття	1, 2, 6, 8, 11, 12		Відповідно до розкладу
14/6	Тема 14. Соціальна політика України на сучасному етапі; здобутки, проблеми, виклики Зміни у розмірі заробітної плати та соціальних стандартів. Реформування пенсійної системи України. Соціальний захист ВПО. Соціальний захист осіб з інвалідністю. Розвиток соціальних послуг у територіальних громадах	лекція	1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 12	Самостійна робота - 3 год Зробити порівняльний аналіз реалізації основних напрямків соціальної політики на сучасному етапі в Україні та в країнах ЄС	Відповідно до розкладу

	Сучасні напрями та перспективи розвитку соціальної політики в Україні Сутність, завдання та особливості реалізації соціальної політики в Україні на сучасному етапі	практичне заняття	1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 12		Відповідно до розкладу
	Проаналізувати шляхи вдосконалення соціальної політики держави в нових реаліях. Цифровізація роботи соціальних служб. Дослідити програми, через які реалізується соціальна політика	практичне заняття	1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 12		Відповідно до розкладу
15/4	Тема 15. Соціально-демографічна політика Сучасні соціально-демографічні проблеми. Населення як об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Процес природного руху населення. Вплив соціально-економічної ситуації на демографічні процеси.	лекція	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13	Самостійна робота - 2 год Вивчити і законспектувати: Теоретичні засади соціально-демографічної політики. Теорія народонаселення.	Відповідно до розкладу
	Соціально-демографічна криза в Україні та її причини. Шляхи подолання соціально-демографічної кризи. Демографічні перспективи України	практичне заняття	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу
16/6	Тема 16. Соціальна політика в окремих галузях Соціальна політика та етнонаціональні відносини. Політика держави у сфері охорони здоров'я. Політика держави у сфері освіти. Екологічні проблеми у соціальній політиці. Житлова політика та її реформування	лекція	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13	Самостійна робота - 4 год Опрацювати питання: Правове забезпечення етнонаціональної політики. Створення умов для виконання сім'єю своїх основних функцій Державне управління охороною праці	Відповідно до розкладу
	Вплив соціальної політики на етнонаціональний розвиток у країні. Пріоритети соціальної політик у сфері сімейно-шлюбних відносин. Прогнозування розвитку системи охорони здоров'я. Політика держави у сфері освіти	практичне заняття	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу

	Основні напрями державної житлової політики				
	Основні проблеми й суперечності розвитку соціальної сфери та реалізація соціальної політики в Україні. Підсумкове заняття.	практичне заняття	2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13		Відповідно до розкладу
	Разом	лекції – 32 год практичні заняття – 48 год		самостійна робота – 40 год	

Доцент кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом

Зоряна Комаринська